

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Sander Per D

Yttrande

Datum
2019-02-05

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-66-2019
Fi2018/03894/52

Finansdepartementet

Länsstyrelsen Jämtlands läns yttrande över remissen om höjd mervärdesskatt på förevisning av naturområden.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har fått möjlighet att yttra oss över promemorian, Det är bra eftersom turismen är en basnäring i länet och naturturismen en växande del av denna näring med utkomstmöjligheter året runt för glesbygdsföretagare. Länsstyrelsen har samrått i frågan med Jämtland Härjedalen Turism.

Sammanfattning

Naturturismen är i en tillväxtfas med många små företag i glesbygd som erbjuder tjänster på en priskänslig marknad med små vinstmarginaler. Företagen utgör komplement för boendeanläggningar och kan skapa reseanledningar till gles- eller landsbygden där varje arbetstillfälle och inkomst är viktig. Många inom branschen är yngre människor som bidrar till att den demografiska utvecklingen inte får samma tyngdpunkt i en åldrande befolkning i dessa bygder. En enhetlig moms för liknande tjänster och färre moms-satser gör det enklare för företagen men nu går man i motsatt riktning. Snabba förändringar som denna är besvärliga att hantera för företagare som är i expansion och som har skrivit avtal och annonserat om priser för kommande år. En höjning kan komma att slå undan benen för många företagare och detta slår mot företagare i glesbygd. Företagare som Sverige så väl behöver för att hela Sverige skall leva. De akuta ekonomiska effekter som en höjning av momsen på förevisning av naturområden medför är mycket negativa för turismnäringen i Jämtlands län och förvärras ytterligare av att momshöjningen kommer endast ett år efter att momsen sänktes.

Naturguidning är hållbart brukande av naturen

Att sälja naturupplevelser till människor ger alternativ till glesbygdens näringsliv som annars är inriktad på att sälja råvaror från naturen. Detta alternativ innebär motiv för glesbygden att stödja miljömål och förbättra möjligheterna att bevara naturmiljöer. Vinsten att utbilda folk i hur naturen fungerar (en grundpelare i just förevisning av naturområden) är svårare att kvantifiera, men likväl är det sannolikt att färre förevisningar av natur innebär sämre kunskap om just naturen hos den svenska befolkningen. Länsstyrelsen har inför sitt yttrande samrått med företag och organisationer inom turismsektorn i länet.

511-66-2019
Fi2018/03894/52

Företagande i glesbygden

Glesbygdsföretag i allmänhet och naturguidningsföretag i synnerhet präglas ofta av en mycket liten vinstmarginal. Det är något man ägnar sig åt vid sidan om något annat arbete samt sysslar med för att tjänsten överhuvudtaget ska finnas tillgänglig i området. Just naturguider efterfrågas av turismnäringen i glesbygd, för att erbjuda en reseanledning till området där boendeanläggningar försöker fylla sina bäddar och restauranger försöker servera mat på marginalen. Momssänkningen 2018 betydde ökade möjligheter till att erbjuda just en reseanledning och ökade förutsättningarna för naturguideföretagen att erbjuda detta till ett pris som svenska kunder är villiga att betala för tjänsten och en jämnare prisbild mot vad norska (0% moms på all guidning) och finska (10% moms på naturguidning) konkurrenter tar. Detta är särskilt viktigt i gränstrakter så som Jämtlands läns fjällområde, som i många fall även är en extrem glesbygd som till stor del livnär sig på just turismen. Effekten av sänkningen av momsen för naturguideföretagen är stor, men även för övriga turismnäringen i Sveriges glesbygdsregioner har naturturism betydelse för att kunna fylla bäddar och matbord. I promemorian nämns att mer än hälften av naturturismföretagen är i nystart eller i tillväxtfas, detta är känsliga faser i en branschs mognadsutveckling, därför måste det ses som väldigt problematiskt med denna snabba återställande momshöjning. Den riskerar slå undan benen för de företagare som nu satsar och har satsat på verksamhet som denna. Bästa sättet att stimulera utvecklingen av natur- och kulturturistföretag är att skapa likvärdiga förutsättningar för företagande i form av enhetliga skattesatser och förenklat regelverk så att även små tjänsteföretag har möjlighet att anställa och utveckla nya tjänster. Det skapar långsiktiga förutsättningar för jobb och tillväxt också i lands- och glesbygd. Sex-procent nivån är samma nivå som gäller för förevisning av djurparker. Det är märkligt att när regeringen sänkte momsen så motiverade man den på följande vis-”För att öka möjligheterna att bedriva naturturism, inte minst i mindre företag utanför storstadsområdena, samt likställa naturturism med liknande turismtjänster bör mervärdesskatten på förevisning av naturområden sänkas.” (Prop.2017/18:1, sid 595)

Effekter för företagare

- Tvingas omförhandla alla partner- och samarbetsavtal

De naturguideföretag som arbetar mot den internationella marknaden genom resebyråer i andra länder eller genom paketresor tillsammans med lokala aktörer har i de flesta fall redan gått ut med sina prislistor för 2020. En momshöjning innebär därför ofta att arbetet som de utför under de två kommande åren saknar någon som helst vinstmarginal, och ibland att de till och med får betala för att utföra tjänsten som de erbjuder. Alternativet till detta är att säga upp sina avtal med alla researrangörer och börja omförhandla med alla inblandade parter.

511-66-2019
Fi2018/03894/52

- Uppsägning av arbetskraft

Många är de naturguideföretag som med den sänkta momsens beräknade att under 2018/2019 kunna anställa sina första naturguider eller administratörer för att kunna utöka sin verksamhet. I många fall är dessa anställningar redan gjorda och en höjning av momsens skulle innebära att företagen som äntligen kunnat ta steget att anställa nu får släppa denna extra arbetskraft.

- Nedläggningar och dess effekter i glesbygd

Än värre är det för de företag som i och med momssänkningen 2018 räknade med fler gäster och investerade i utrustning, kunskapsutveckling samt andra verktyg för att kunna bemöta ett ökat kundantal. I glesbygdsområden är det inte helt ovanligt att det endast finns en aktör som sysslar med naturguidning. Om dessa företag inte längre har ekonomin för att driva sin verksamhet kan det betyda att glesbygdsområden nu helt står utan naturguider och därmed saknar sin reseanledning för kunder. Denna effekt kan komma påverka övriga turistföretag och i ett glesbygdsområde kan det dröja många år innan nästa naturturistföretag vågar och väljer att etablera sig i området.

I detta ärende har landshövding Jöran Hägglund beslutat. Per Sander, chef för naturskydd och förvaltning varit föredragande. I den slutliga handläggningen av detta yttrande har följande personer varit delaktiga; Susanna Löfgren, länsråd; Jon Paulsson, chefsjurist, Bengt Åke Strömquist, biträdande länsråd.

Yttrande har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter

Jöran Hägglund
Landshövding

Per Sander
Chef Naturskydd och förvaltning